

BURSA'DAKİ CADDE, MAHALLE, SOKAK ADLARINDA TÜRKÇENİN KULLANIMI *

*Hasene AYDIN
Mustafa ÜSTÜNOVA
Nilüfer AKGÜN
Meral AKKÖK
Kerime ÜSTÜNOVA
Gülnaz ÇETİNOĞLU BERBEROĞLU***

ÖZET

Bursa'nın üç merkez ilçesine (Osmangazi, Nilüfer, Yıldırım) ait cadde, mahalle, sokak adları incelendiğinde bütün yer adlarının “tamlayan + tamlanan” yapısında oluşturulan sözcük öbeği görünümü sergilediği görülmektedir. Çalışmada toplam 15.129 veri değerlendirilmiş ve bunlar, gösterdikleri özelliklere göre ad tamlaması, sıfat tamlaması, belirtisiz sıfat tamlaması ve eksiltili yapılar olarak dört gruba ayrılmıştır. İnceleme sonunda kimi yer adlarının yapısının bozuk olduğu belirlenmiş; buradan hareketle cadde, mahalle, sokaklara ad verilirken dikkatsiz davranıldığı, Türkçenin kurallarının gözetilmediği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: ad tamlaması, sıfat tamlaması, belirtisiz sıfat tamlaması, eksiltili yapı.

* Bu çalışma, Uludağ Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenen “Bursa'daki İş Yeri, Cadde, Mahalle, Sokak Adlarında Türkçenin Kullanımı” adlı, F-2007 numaralı proje verilerine dayanılarak hazırlanmıştır.

**Arş. Gör. Hasene Aydın; Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, hasenek@uludag.edu.tr.

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Üstünova; Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğretim üyesi, ustunovam@yahoo.com.

Türk Dili Okutmanı Nilüfer Akgün; Uludağ Üniversitesi Rektörlüğe Bağlı Bölümler, ninceman@uludag.edu.tr.

Türk Dili Okutmanı Meral Akkök; Uludağ Üniversitesi Rektörlüğe Bağlı Bölümler, meralakkok@gmail.com.

Prof. Dr. Kerime Üstünova; Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğretim üyesi, ustunovak@yahoo.com.

Türk Dili Okutmanı Gülnaz Çetinoğlu Berberoğlu; Uludağ Üniversitesi Rektörlüğe Bağlı Bölümler, gulnazcetinoglu@yahoo.com

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 5/4 Fall 2010

**USAGE OF TURKISH IN THE NAMES OF AVENUES,
DISTRICTS AND STREETS IN BURSA****ABSTRACT**

When the names of avenues, districts and streets belonging to three central counties (Osmangazi, Nilüfer, Yıldırım) of Bursa are analyzed it is seen that all place names are constituted of phrases that have “determinant + determinated” composition. In this study, in total 15.129 data were evaluated and these were divided into four groups as possessive construction, adjectival construction, indefinite adjectival constructions and elliptical structures according to their characteristics. At the end of the study it has been detected that the structures of some place names are defective; thus it has been determined that the names of avenues, districts and streets were formed casually and the rules of Turkish were not observed.

Key Words: possessive construction, adjectival construction, indefinite adjectival construction, elliptical structure.

Giriş

Uludağ Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri kapsamındaki “Bursa'daki İş Yeri, Cadde, Mahalle, Sokak Adlarında Türkçenin Kullanımı” adlı proje verilerine dayanılarak hazırlanan bu çalışmada, Bursa'nın üç merkez ilçesindeki cadde, mahalle, sokak, aralık, çıkmaz, bulvar adları ele alınmakta ve bu adların yapısı incelenmektedir.

İncelemeye konu olan ve Bursa Büyükşehir Belediyesinden sağlanan veriler; Osmangazi, Nilüfer ve Yıldırım ilçelerine aittir. Bu anlamda Osmangazi ilçesinden 6672, Nilüfer'den 1882 ve Yıldırım'dan 6575 olmak üzere toplam 15.129 veri değerlendirilmiştir. Bunların 35'i aralık, 28'i bulvar, 1009'u cadde, 466'sı çıkmaz, 182'si mahalle, 13.391'i sokak, 18'i de isimsiz bölge adıdır. İnceleme sonunda bütün adların “tamlayan + tamlanan” biçiminde kurgulanan tamlama yapısında olduğu görülmüştür. Bu sözcük öbeklerinin (isimsiz bölgeler hariç) tamlananlarında bir ortaklık dikkat çekmektedir. Cadde adlarında -birkaç örnek hariç- bütün tamlananlar “*caddesi*”, bulvarlarda -bir örnek hariç- “*bulvarı*”,

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

mahallelerde “mahallesi”, çıkmazlarda “çıkmazi”, aralıklarda “aralıği”, sokaklarda “sokak” biçimindedir. Bu nedenle yerleşim yerlerinin birbirinden ayrılmasını sağlayan, bu tamlananları niteleyen tamlayanlar olmaktadır.

Sözcük öbeği yapısındaki yerleşim yeri adları, oluşumlarına göre dört grupta toplanmıştır:

1. Ad tamlaması
2. Sıfat tamlaması
3. Belirtisiz sıfat tamlaması
4. Eksilteli yapılar

Bulgular

1. Ad Tamlaması

Tamlayan durumuna girmiş bir adla tamlanan durumundaki bir başka adın birbirine bağlanmasıyla oluşan ad tamlaması yapısındaki yerleşim yeri adları, sadece Osmangazi ilçesindeki 15 isimsiz bölge arasında görülmektedir. Tamlayanla tamlanan arasında sahiplik-aitlik ilişkisi olan bu kuruluşdaki adlar şunlardır:

<u>tamlayan</u>	<u>tamlanan</u>
<i>Bedesten-Ø</i>	<i>Civar-ı</i>
<i>Bedesten-Ø</i>	<i>Çarşı-sı</i>
<i>Emirhan-Ø</i>	<i>İç-i</i>
<i>Tahtakale-Ø</i>	<i>Çarşı-sı</i>

Bu adlarda tamlayanlar, eksiz tamlayan durumuna girmiş ve {-Ø} ekiyle çekimlenmiştir. Tamlayan ekinin yüzey yapıda yer almadığı bu tür tamlamalar, “belirtisiz ad tamlaması”dır. Bunlarda tamlayanla tamlanan arasında aitlik ilişkisi vardır. Örneğin “*Emirhan-Ø İç-i*” derken “iç”, “*Emirhan*”a aittir. Dolayısıyla Bursa’daki yer adlarında sadece belirtisiz ad tamlaması görüldüğü, tamlayanın ekli durumda bulunduğu belirtili ad tamlamasına rastlanmadığı söylenebilir.

2. Sıfat Tamlaması

Bursa’daki sokak adlarının bir bölümü, sıfat tamlaması biçimindedir. “Sıfat + ad” yapısındaki sıfat tamlamalarında sıfat, adı çeşitli biçimlerde niteleyerek onun, benzerlerinden ayrılmasını sağladığından söz konusu sözcük öbeği türünde, bir ayırma söz

konusudur. Cadde, mahalle, sokaklara ad verilmesinin nedeni yerleşim yerlerinin birbirinden ayrılmasını sağlamak olduğundan bu adların sıfat tamlaması yapısında kurulması, doğal bir durum olarak karşılanabilir.

Çalışmaya kaynaklık eden verilerde sıfat tamlaması özelliği gösteren bazı sokak adları şöyledir: *Ak Sokak, Beyaz Sokak, Sarı Sokak, Yeşil Sokak, Mor Sokak, Altın Sokak, Ara Sokak, Arka Sokak, Yan Sokak, Ücra Sokak, Armutlu Sokak, Balıklı Sokak, Çiçekli Sokak, Dutlu Sokak, Çamlı Sokak, Elmalı Sokak, Hurmalı Sokak, Narlı Sokak, Kavaklı Sokak, Merdivenli Sokak, Güneşli Sokak, Aydınlık Sokak, Işıklı Sokak, Güngören Sokak, Aygören Sokak, Karanlık Sokak, Bağırkan Sokak, Bilen Sokak, Büyük Sokak, Cesur Sokak, Cici Sokak, Çalışkan Sokak, Çukur Sokak, Dik Sokak, Düzgün Sokak, Eğri Sokak, İnce Sokak, Serin Sokak, Eski Sokak, Yeni Sokak, Ferah Sokak, Gazlı Sokak, Gedikli Sokak, Geniş Sokak, Gülveren Sokak, Gür Sokak, Haksever Sokak, Hepşen Sokak, Hiçdurmaz Sokak, Güzel Sokak, Hoş Sokak, Sevimli Sokak, Şen Sokak, İdeal Sokak, İhtiyar Sokak, Karlı Sokak, Karşı Sokak, Kaygısız Sokak, Kısa Sokak, Kocaman Sokak, Küçük Sokak, Mutlu Sokak, Şanlı Sokak, Uygur Sokak, Yorulmaz Sokak vb.*

Bu tamlamalarda tamlayan görevini üstlenen sıfatların farklı yapılardan oluştuğu dikkat çekmektedir. “*Kısa, geniş, güzel, hoş, mor*” gibi sıfat olmaya aday sözcüklerin yanı sıra “*gülveren, hiçdurmaz, haksever*” gibi sıfat görevi üstlenmiş ortaç öbekleri de vardır. “*Karlı, kavaklı, çiçekli, dutlu*” vb. örneklerdeyse “ad + {-II}” yapısı görülmektedir. Burada {-II}, sıfat yapan bir ektir ve Üstünova'nın da belirttiği gibi geldiği ada “*ilişkin olma, bir niteliğe-bir özelliğe sahip olma, içinde barındırma, birlikte olma, bir şeye ait olma*” (2008a: 114) anlamlarını yükleyerek adı sıfat yapar. “*Kaygısız*” örneğinde de “*kaygı*” sözcüğü, {-sIz} yokluk bildiren tamlayan durumu ekiyle sıfat yapılmıştır. (Ayrıntılı bilgi için bk. Üstünova 2008a, 128-135)

Örnekler incelendiğinde tamlamalarda, sıfatın çoğunlukla sokağa ait bir özelliği verdiği görülmektedir. Örneğin “*Merdivenli Sokak*”ın merdivenleri olmalıdır. Çünkü yukarıda da belirtildiği üzere {-II} eki, geldiği ada “olan, bulunan” anlamı katar; dolayısıyla buradan “merdiveni olan sokak” anlamı çıkarılır. Nitekim alan araştırması sonucunda bu bilgi doğrulanmıştır. Aşağıdaki fotoğraf, merdivenleri olan “*Merdivenli Sokak*”a aittir:

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

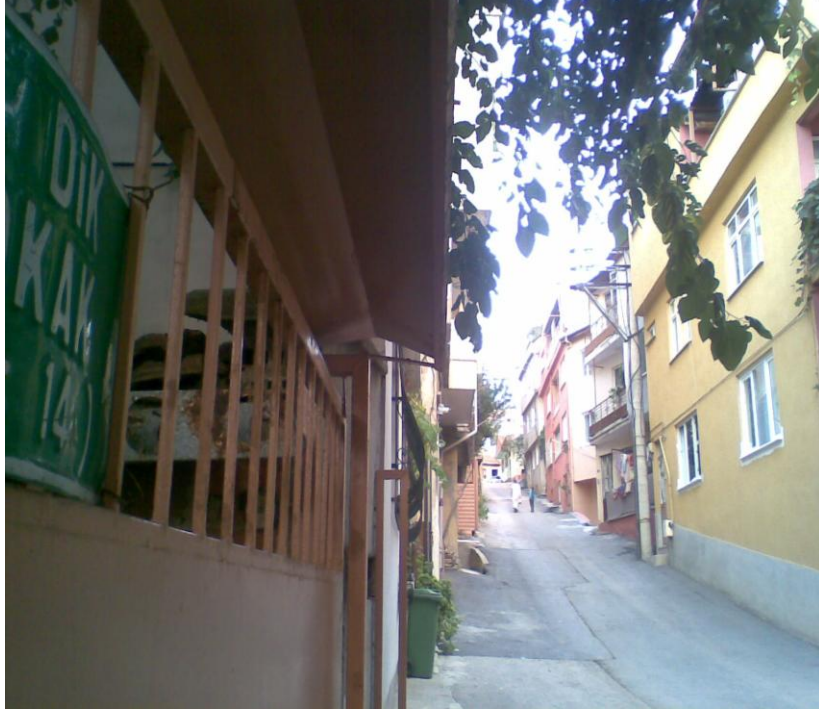

“Merdivenli Sokak”la aynı yapıdaki “Çamlı Sokak, Kavaklı Sokak” gibi örnekler de sokağa ait özellikleri vermektedir.

Bir başka örnek olarak “Dik Sokak” derken sokağın dik oluşu üzerinde durulmuştur. Bursa’da “Dik Sokak” adını taşıyan sokakların eğimlerinin zaman içinde yerleşim yerlerinde yapılan değişiklikler sonucunda biraz azaldığı görülse de aşağıdaki fotoğraflardan da anlaşılacağı üzere bu sokaklar, adlarını yansıtır niteliktedir:

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

“*Dik Sokak*” örneğinde olduğu gibi “*Dar Sokak*”, “*Uzun Sokak*, “*Güngören Sokak*” vb. yapılarda da sokakların fiziksel özelliklerinden söz edilir. “*Hoş Sokak*, “*Güzel Sokak*” gibi örneklerse insanların, yaşadıkları yerlerden memnun olmalarıyla, bu yerleri güzel bulmalarıyla ilgilidir. Bunun gibi sıfat tamlaması olmayıp eksiltili yapı özelliği gösteren “*Yalova Sokak*”, “*Deliorman Sokak*” örneklerinde de sokak adlarının nedeni olduğu öğrenilmiştir. “*Deliorman Sokak*”ta yaşayanlar, Bulgaristan’ın Deliorman bölgesinden gelmiş göçmenlerdir ve bu göçmenler, geldikleri yerin adını yerleştikleri sokağa vermişlerdir. “*Yalova Sokak*” da adını, Yalova Yolu’na yakın oluşundan dolayı almıştır. Bunun gibi diğer örneklerde de sokakla adı arasında sokak adının verildiği zaman, adı veren kişi gibi bilgiler de göz önünde bulundurularak bir şekilde bağ kurmak mümkündür.

Bunun dışında adı olmakla birlikte aynı adı taşıyan başka yerleşim yerlerinden ayrılması için numara verilen bazı yer adlarında da sıfat tamlaması yapısı görülmektedir: “1. *Sağlam Sokak*, 20. *İsimsiz Sokak*, 1. *Şen Sokak*, 2. *Ünlü Sokak*” vb. İç içe geçmiş tamlamaların yer aldığı bu adların yapısı şöyle gösterilebilir:

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

<u>1</u>	<u>Sağlam</u>	<u>Sokak</u>	<u>1.</u>	<u>Şen</u>	<u>Sokak</u>
sıfat	sıfat	ad	sıfat	sıfat	ad
sıfat tamlaması / ad			sıfat tamlaması / ad		
sıfat tamlaması			sıfat tamlaması		
<u>20.</u>	<u>İsimsiz</u>	<u>Sokak</u>	<u>2.</u>	<u>Ünlü</u>	<u>Sokak</u>
Sıfat	sıfat	ad	sıfat	sıfat	ad
sıfat tamlaması / ad			sıfat tamlaması / ad		
sıfat tamlaması			sıfat tamlaması		

Sıklıkla rastlanan “1. Sokak, 5. Sokak, 70. Sokak, 232. Sokak” gibi yapılar da sıfat tamlaması özelliği göstermektedir. Bu yapılarda sokağın bir adı yoktur; sıra bildiren numaralarla sokaklar birbirinden ayrılmıştır. Aynı adı taşıyanlarda olduğu gibi aynı numaraya sahip sokaklarda da ayrıma gidilmiştir. Bu anlamda numaralı sokakların kimisinde “57/1. Sokak, 57/2. Sokak, 57/3. Sokak” vb. biçiminde ilginç bir uygulama görülmektedir. Örneğin bir mahallede sekiz tane “57. Sokak” varsa bunlar, “57/1, 57/2, 57/3, 57/4, 57/5, 57/6, 57/7, 57/8” olarak adlandırılmıştır. Herhalde bunları “elli yedinci sokağın birincisi” vb. biçiminde anlamak gerekecektir.

Yıldırım ilçesindeki isimsiz bölgelerden birine ad olan “1000 Konutlar” örneği, tamlayanı sayı sıfatından oluşan bir sıfat tamlamasıdır. Bilindiği gibi Türkçede sayı ifade eden sözcüklerin ardından gelen adlar, çokluk eki ({-IAr}) almazlar. Oysa bu örnekte tamlananda (konutlar) {-IAr} eki görülmektedir. Burada farklı bir durum söz konusudur. Çünkü bu ek, “Kırk Haramiler, Beşevler” gibi örneklerde görülen, grup ve yer adı yapan ektir. Dolayısıyla bu durum, sayı sıfatından sonra gelen adın çokluk eki alması biçiminde değerlendirilmemelidir. Bursa’da “Beşevler” dışında bu yapıda olan “152 Eyler Mahallesi, Üçevler Mahallesi, Kırkodalar Sokak, Üçkuzular Sokak, Üçahmetler Çıkmazı” gibi yer adları da vardır.

Bunların dışında birkaç cadde adında da sıfat tamlaması yapısı görülmektedir: Kadifeli Cadde, 1. Cadde, 2. Cadde, 3. Cadde, 4. Cadde, 5. Cadde.

“Benim Sokak”, “Bizim Sokak” örnekleri de sıfat tamlaması olarak ele alınmalıdır ancak bunların kurgusu diğerlerinden biraz daha

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

farklıdır. Geleneksel dil bilgisinin “ilgi öbeği” olarak adlandırdığı bu yapılar, aslında tamlananda iyelik ekinin düştüğü bir eksilteli yapı örneğidir. Eksilteler giderilip “*Benim Sokak-ım*”, “*Bizim Sokak-ımız*” biçiminde iyelik ekleri yüzey yapıya çıkarıldığında bu sözcük grubunun iyelik öbeği olduğu anlaşılmaktadır. Ancak iyelik ekleri düştüğünde yeni bir sözcük öbeği (sıfat tamlaması) oluşmakta; tamlayandaki birim, bir sıfat gibi tamlananı nitelemektedir. Dolayısıyla “*Benim Sokak*” örneğinin yapı bakımından “*Dik Sokak*” ya da “*Çamlı Sokak*”tan farkı yoktur; “*benim*” sözcüğü, “*sokak*”ı niteleyen bir unsur olarak tamlayanın işaret ettiği nitelikte diğer sokaklardan ayrılmak işleviyle görev yapmaktadır. “Hangi sokak?” - “*Benim Sokak*” ilişkisi, bu sözcük öbeğinin sıfat tamlaması olduğunu, “*benim*” tamlayarıyla “*sokak*” tamlananı arasındaki bağın, “*Dik Sokak*”, “*Çamlı Sokak*” sıfat tamlamalarında yaşatılan bağdan farklı olmadığını göstermektedir.

<u>sıfat</u>	<u>ad</u>	<u>sıfat</u>	<u>ad</u>
Hangi	sokak?	<i>Dik</i>	<i>Sokak</i>
Hangi	sokak?	<i>Çamlı</i>	<i>Sokak</i>
Hangi	sokak?	<i>Benim</i>	<i>Sokak</i>
Hangi	sokak?	<i>Bizim</i>	<i>Sokak</i>
sıfat tamlaması		sıfat tamlaması	

3. Belirtisiz Sıfat Tamlaması

Türkçede iyelik ekinin sahiplik-aitlik ve belirtme olmak üzere iki işlevi vardır. Bu işlevler, iyelik ekinin yer aldığı sözcük öbeğinin türünün belirlenmesinde de etkili olmaktadır. “[ad + {-Ø} + [ad + {(s)I(n)}]]” yapısı, eğer iyelik eki sahiplik-aitlik işlevindeyse belirtisiz ad tamlaması, iyelik eki belirtme işlevindeyse belirtisiz sıfat tamlaması olarak adlandırılmaktadır. Geleneksel dil bilgisinin ayırım yapmadan belirtisiz ad tamlaması olarak gördüğü bu sözcük öbekleri arasında fark bulunmaktadır. Belirtme işlevindeki iyelik eki, tamlayanla tamlanan arasında belirtme ilişkisi kurulmasını sağlar ve sıfat tamlamasına benzer bir yapı ortaya çıkarır. Nasıl ki sıfat tamlamasında sıfat, bir adı niteleyerek onun benzerlerinden ayrılmasını sağlıyorsa belirtisiz sıfat tamlamasında da tamlananın nitelenerek benzerlerinden ayrılması söz konusu olur. Örneğin “*eski saat*” biçimindeki bir sıfat tamlamasında saat, bir niteliğinden söz edilerek benzerlerinden eski oluşu yönüyle ayrılıyorsa “*kol-Ø saat-i*” yapısında da saat nitelenmekte ve “*duvar saati, masa saati, kum saati*” gibi benzer türlerinden ayrılmaktadır. Bu sözcük öbeğinde sahiplik-

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

aitlik ilişkisi görülmez yani saat, kola ait ya da saatin sahibi kol değildir. Oysa “*balık-Ø kılçık-ı*” örneğinde iyelik eki {-I}, kılçığım balığa ait olduğunu anlatır; bunun, geldiği adın belirlenmesini sağlama gibi bir işlevi yoktur. Dolayısıyla ekin işlevi göz önünde tutularak bu sözcük öbekleri birbirinden ayrılmalıdır. (Ayrıntılı bilgi için bk. Üstünova 2008a, 75-111)

Bursa'da sokak adlarında tamlanan, her zaman “*sokak*” biçiminde kullanıldığı ve iyelikli ad görünümü sergilemediği için sokak adlarında belirtisiz sıfat tamlaması biçiminde yapılar görülmemekte (Bunların bir bölümü belirtisiz sıfat tamlamasıdır ancak iyelik ekinin düşümü, öbeğin yapısını bozmuştur. Bu durum, aşağıda “Eksilteli Yapılar” başlığı altında incelenecektir.) ancak sokak adları dışındaki diğer yer adlarında belirtisiz sıfat tamlaması örneklerine sıklıkla rastlanmaktadır. Örneğin “*Konak-Ø Mahallesi*” yapısı, belirtisiz sıfat tamlaması biçimindedir ve “*konak-Ø*” sözcüğü bir sıfat gibi kullanılarak söz konusu mahallenin diğer mahallelerden ayrılmasını sağlamaktadır. Yine “*Fatih Sultan Mehmet-Ø Bulvarı*”nda da bulvarın sahibi, Fatih Sultan Mehmet değildir; bu isim, bulvarı diğer bulvarlardan ayırmaktadır: Hangi mahalle? – *Konak Mahallesi* / Hangi bulvar? – *Fatih Sultan Mehmet Bulvarı*.

Bursa'da belirtisiz sıfat tamlamasına örnek olabilecek bazı yerleşim yeri adları şöyledir: *Fatih Sultan Mehmet-Ø Bulvarı*, *11 Eylül-Ø Bulvarı*, *Zafer-Ø Bulvarı*, *Kasım Önadım-Ø Bulvarı*, *İnanç-Ø Aralığı*, *Spor-Ø Aralığı*, *Karadut-Ø Aralığı*, *Güneş-Ø Caddesi*, *Şeftali-Ø Caddesi*, *Nilüfer Hatun-Ø Caddesi*, *Işıktepe-Ø Caddesi*, *Demirci Köyü Yolu-Ø Caddesi*, *Elmalık-Ø Caddesi*, *Kayabaşı-Ø Caddesi*, *Yeni Yalova Yolu-Ø Caddesi*, *Dr. Sadık Ahmet-Ø Caddesi*, *Sevgi-Ø Caddesi*, *Kapıcılar-Ø Caddesi*, *Kurtuluş-Ø Caddesi*, *Şehit Yusuf Sel-Ø Caddesi*, *A.T.Ğ Okşan Altanay-Ø Caddesi*, *Bahçe-Ø Çıkmaşı*, *Yıldırım-Ø Çıkmaşı*, *Sütçü-Ø Çıkmaşı*, *Hacı Bekir-Ø Çıkmaşı*, *Eski Sokak-Ø Çıkmaşı*, *Boncuk-Ø Çıkmaşı*, *Yüksel-Ø Çıkmaşı*, *Kavuştu-Ø Çıkmaşı*, *Ova-Ø Çıkmaşı*, *Tekçe-Ø Çıkmaşı*, *Kültür-Ø Mahallesi*, *Minareliçavuş-Ø Mahallesi*, *Pınarbaşı-Ø Mahallesi*, *Aktarhüsam-Ø Mahallesi*, *Kiremitçi-Ø Mahallesi*, *Mehmet Akif Ersoy-Ø Mahallesi*, *75. Yıl-Ø Mahallesi*, *Yiğitler-Ø Mahallesi*, *Bağlaraltı-Ø Mahallesi*, *152 Evler-Ø Mahallesi*, *Orhangazi-Ø Meydanı* vb.

Belirtisiz sıfat tamlaması yapısında oluşturulan bazı örneklerdeyse yanlış kullanımlar söz konusudur. Sıfat tamlaması biçiminde oluşturulması gereken bu yapılar, üzerinde düşünülmeden örneğe yoluyla kurgulansa gerek. Örneğin “*Kırmızı Caddesi*, *Mavi Caddesi*, *Pembe Caddesi*, *30. Caddesi*, *4. İsimsiz Bulvarı*, *18.*

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Caddesi, Küçük Çıkmazı, Yeni Mahallesi, Dik Aralığı” gibi yapılarda “*kırmızı, mavi, pembe, 30., isimsiz, 18., küçük, yeni, dik*” birimleri, sıfat göreviyle kullanıma çıkabilecek ifadelerdir; kendilerinden sonra iyelikli tamlanan istemezler. Bu nedenle bunlarda sıfat tamlaması kurgusu olmalı yani söz konusu yer adları, “*Kırmızı Cadde, Mavi Cadde, Pembe Cadde, 30. Cadde, 4. İsimsiz Bulvar, 18. Cadde, Küçük Çıkmaz, Yeni Mahalle, Dik Aralık*” biçiminde düzenlenmelidir.

“*1. Okul Çıkmazı, 2. Bayır Çıkmazı*” gibi belirtisiz sıfat tamlaması kurgusunda olmakla birlikte birden fazla yere verildiği için sıra numaralarıyla birbirinden ayrılan bazı yer adlarının da içinde belirtisiz sıfat tamlaması barındıran ve son hâli sıfat tamlaması olan yapılar olduğu görülmektedir:

<u>1. Okul-Ø Çıkmaz-ı</u>	<u>2. Bayır-Ø Çıkmaz-ı</u>
sıfat sıfat ad	sıfat sıfat ad
belirtisiz sıfat tam. / ad	belirtisiz sıfat tam. / ad
sıfat tamlaması	sıfat tamlaması

Eksiltili Yapılar

Bursa’daki cadde, mahalle, sokak adlarından bazı örnekler, yukarıda belirtilen gruplara girmekle birlikte eksiltili yapı özelliği sergilemektedir. Örneklerde kimi eklerin düşümü, sözcük öbeğinin bozulmasına yol açmıştır.

Bu örneklerle çoğunlukla sokak adlarında rastlanmaktadır. Sokak adlarında bütün tamlananlar, eksiz yani “*sokak*” biçimindedir. Bu durumda tamlamanın sıfat tamlaması olması gerekir. Çünkü sadece sıfat tamlamasında tamlanan ek almamaktadır. Dolayısıyla tamlayan da sıfat olmalıdır. Oysa bazı birimlerin sıfat özelliğinin olmadığı görülür. Örneğin “*Mustafa Sokak, Üzüm Sokak, Duygu Sokak, Dervişoğlu Sokak, Güvercin Sokak, Prf. Dr. Halil İncelik Sokak, P. Tğ. Şenol Şentürk Sokak, Çam Sokak, Kuşku Sokak, Yetmişbeşinciyl Sokak, Yazılıtaş Sokak, Hafta Sokak*” vb. yapılarda “*Mustafa, üzüm, Duygu, Dervişoğlu, güvercin, Prf. Dr. Halil İncelik, P. Tğ. Şenol Şentürk, çam, kuşku, yetmişbeşinciyl, yazılıtaş, hafta*” birimlerinin sıfat olabilmesi için kendilerini sıfat yapacak bir eke ihtiyaçları vardır. Bu da sıfır biçimbirimle ({-Ø}) gösterilen eksiz tamlayan durumu ekidir. Söz konusu yapılarda tamlayana bu ek getirildiğinde tamlananın da iyelik eki alması gerekir ki bu durumda belirtisiz sıfat tamlaması dediğimiz yapı ortaya çıkmaktadır. Yukarıdaki örneklerin doğrusu şöyle olmalıdır:

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010

<u>tamlayan</u>	<u>tamlanan</u>	<u>tamlayan</u>	<u>tamlanan</u>
Mustafa-Ø	Sokak-ı	Yazılıtaş-Ø	Sokak-ı
Üzümlü-Ø	Sokak-ı	P. Tğ. Şenol Şentürk-Ø	Sokak-ı
Duygu-Ø	Sokak-ı	Çam-Ø	Sokak-ı
Dervişoğlu-Ø	Sokak-ı	Yetmişbeşinciyl-Ø	Sokak-ı
Güvercin-Ø	Sokak-ı	Kuşku-Ø	Sokak-ı
Hafta-Ø	Sokak-ı	Prof. Dr. Halil İnalçık-Ø	Sokak-ı

“Irgandı Köprü”, “2. Başak Sokak”, “Zafer Plaza” gibi örneklerde de aynı eksilteler vardır. Bunların doğrusu “Irgandı-Ø Köprü-sü”, “2. Başak-Ø Sokak-ı”, “Zafer-Ø Plaza-sı” olmalıdır. Çünkü “Irgandı”, “köprü”yü niteleyecek bir sözcük değildir, ad işletme eki almadan “köprü”ye bağlanamaz. “Zafer Plaza” yapısında da “zafer”, bir plaza türü olmadığı ya da plazaya ait bir özelliği belirtmediği için sıfat görevinde kullanılamaz. “Zafer” adının bir başka ada bağlanabilmesi için ad işletimine girmesi gerekir. Bu yüzden “zafer” adı {-Ø} ekini alarak tamlayan konumunda, tamlananını benzerlerinden ayırma özelliğiyle kendinden sonra gelen ada bağlanmalı ve öbek, “Zafer-Ø Plaza-sı” biçiminde belirtisiz sıfat tamlaması olarak kurulmalıdır. “2. Başak Sokak” örneğinde de anlam gereği önce “başak” ve “sokak” sözcükleri birbirine bağlanır ancak bu bağlantı da yine belirtisiz sıfat tamlaması biçiminde tamlayanın {-Ø} ekini, tamlananın da 3. tekil kişi iyelik ekini ({-s}I(n)) almasıyla gerçekleşir: “Başak-Ø Sokak-ı”. Daha sonra bu öbek, ad görevini üstlenerek tamlanan olur ve kendini niteleyen “2.” sıfatıyla birleşerek son durumda bir sıfat tamlaması ortaya çıkarır.

“2. Başak Sokak” yapısıyla benzerlik gösteren ancak sıra numarasının sokak adının ardına getirilerek Türkçenin dizim kurallarının bozulduğu “Çamlık 1 Sokak, Çamlık 2 Sokak, Çamlık 3 Sokak” örneklerindeyse hem eksilteli yapı vardır hem de sözcüklerin sırası, ters yapı özelliği göstermektedir. Doğrusunun “1. Çamlık-Ø Sokak-ı, 2. Çamlık-Ø Sokak-ı, 3. Çamlık-Ø Sokak-ı” olması gereken bu yapılarda “Çamlık 1, Çamlık 2, Çamlık 3” biçiminde tamlayanlar oluşturulmuş ve bunlarda Türkçedeki “sayı sıfatı + ad” dizilimi bozularak sıfat addan sonra getirilmiştir. Oysa burada “1. Çamlık, 2. Çamlık, 3. Çamlık” biçiminde bir kullanım da söz konusu değildir. “1., 2., 3.” sıfatları, “Çamlık”ı değil “Çamlık Sokak”ı nitelemektedir. Yani üç tane “Çamlık Sokak” vardır ve bunlar birbirinden “1., 2., 3.”

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

sıfatlarıyla ayrılmıştır. Ancak kullanımda bu ayrıma dikkat edilmediği görülmektedir.

İki cadde ve bir bulvar adında da eksilteli yapı görülmektedir: *Elmalıpınar Cadde*, *Elvan Cadde*, *Çelebi Mehmet Bulvar*. Bunlarda da “*Elmalıpınar*”, “*Elvan*”, “*Çelebi Mehmet*” sözcükleri sıfat olabilme özelliğine sahip değildir. Dolayısıyla bu yer adları da belirtisiz sıfat tamlaması yapısında “*Elmalıpınar-Ø Cadde-si*”, “*Elvan-Ø Cadde-si*”, “*Çelebi Mehmet-Ø Bulvar-ı*” olarak düzenlenmelidir.

Türk Dil Kurumunun Yazım Kılavuzu’nda büyük harflerin kullanıldığı yerler anlatılırken sokak, cadde, mahalle vb. adların da büyük harfle başladığı belirtilerek “*Atatürk Bulvarı*, *Ziya Gökalp Caddesi*; *Sankiyedim Sokağı*, *Asmalımescit Sokağı*, *Gazi Osmanpaşa Mahallesi*, *Yıldız Mahallesi*, *Karaköy Meydanı*, *Zafer Meydanı*, *Cemal Nadir Sokağı*, *İnkılap Sokağı*” (2005, 17-18) örnekleri verilmiştir. Bu örnekler, yerleşim yeri adlarının yapısını da açıklar niteliktedir. Görüldüğü üzere belirtisiz sıfat tamlaması biçiminde kurulan yapıların tamlananlarında iyelik eki düşmemektedir.

Ek düşümüyle ilgili bu yanlışlığa dikkat çeken Ergin, konuyla ilgili olarak “*Öteden beri bazı yer isimlerinde görülen, son zamanlarda çok artarak semt, mülk, sokak v.s. isimlerinde kullanılan bu yanlış şekiller her yerde ve her zaman hemen hemen tamamiyle az(in)lıklardan gelen yabancı tesirlerden doğmuştur. Bunların bazılarında, bilhassa semt isimlerinde kısaltma duygusundan veya baştaki ismi sıfata benzetmekten ileri gelen bir kısalma, bir yıpranma da yok değildir. Fakat bugün salgın hâlinde olan ve birinci kelimesi hiçbir sıfatlık vasfı taşımayan bu terkipler tam bir yabancı istilâsı, o istilâyı bir kabuldür. Bunların Türkçenin yapısı ile hiç bir ilgileri yoktur ve Türkçede böyle bir gelişme olduğunu zannetmek tamamiyle yanlıştır.*” (1997, 385-386) demektedir ve bu sözleriyle söz konusu örneklerin yabancı dillerin etkisiyle oluştuğunun altını çizmektedir. Ergin’le aynı görüşü paylaşan Korkmaz da “*Belirtisiz ad tamlamalarından oluşan bazı yer, kuruluş, ev, apartman, sokak vb. adlarda kısa anlatım, yabancı dil, yabancı söyleyiş gibi yanlış etkilerle iyelik ekinin atıldığı ve bu eğilimin gittikçe arttığı görülmektedir.*” (2003, 274) diyerek konuyla ilgili olarak “*Sümer Sokak*” örneğini vermektedir.

“*Kırkmerdiven Sokak*” örneğindeyse tamlayanda bir eksiklik görülmektedir. Bu yapıdan, sokağın kırk merdiveni olduğu anlaşılır. Ancak yapıda, bu sıfat tamlamasına “olan, bulunan” anlamını verecek olan, “*Elmalı Sokak*” örneğinde olduğu gibi tamlayana getirilen {-II}

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

eki, eksiktir. Dolayısıyla sözcük öbeğinin doğrusu, “*Kırkmerdiven-li Sokak*” biçiminde olmalıdır. Aksi hâlde “*kırkmerdiven*” sözcüğü, sıfat olamaz. Bir başka sokağın adı olan “*Merdivenli Sokak*” örneğindeyse söz konusu kurala uyulduğu görülmektedir.

Alan araştırmasında sokak adlarının yazılı olduğu tabelalar incelenirken bazı sokaklarda, aşağıdaki fotoğraflarda görüldüğü üzere, çift tabela olduğu belirlenmiştir. Bu durum, tabelaların yenilenmesinden ancak eski tabelaların kaldırılmamasından kaynaklanmaktadır. 2007 yılında Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün Türkiye İstatistik Kurumuyla (TÜİK) beraber yaptığı bir çalışmayla adrese dayalı nüfus kayıt sistemine geçilmiş, 2008’de uygulamaya konan bu çalışmada yer adlarına tabelalarda “TN” kısaltmasıyla görülen birer “tanıtım numarası” verilmiş ve aynı adı taşıyan sokaklar sıra numaralarıyla birbirinden ayrılmıştır. Söz konusu çalışmaların kapsamında yer adlarının kullanımı konusunda da bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu durum dikkate alındığında günümüzde “*sokak*” biçiminde kullanılan tamlananların eski tabelalarda “*sokağı*” biçiminde olduğu anlaşılır. Örneğin “*Tezcan-Ø Sokağı*”, “*Tezcan Sokak*”a; “*Kavaklı-Ø Sokağı*”, “*Kavaklı Sokak*”a; “*Kale-Ø Sokağı*”, “*Kale Sokak*”a; “*Burak-Ø Sokağı*”, “*Burak Sokak*”a dönüşmüştür. Bu örnekler, kimi yanlışların düzeldiğini, bazen de doğrunun yerine yanlışın yazıldığını göstermektedir. “*Tezcan*” sözcüğü ek almadan sıfat olamayacağı için “*Tezcan-Ø Sokağı*”, doğru bir yapıdır ancak bu belirtisiz sıfat tamlaması, yapılan değişiklikle “*Tezcan Sokak*” biçiminde sıfat tamlamasına dönüştürülmüş, “*tezcan*” sıfat olamamasına rağmen bir sıfat gibi kullanılmış ve eksilteli bir yapı ortaya çıkarılmıştır. “*Burak Sokak*” ve “*Kale Sokak*” örneklerinde de durum aynıdır. Bunun tam tersi olarak da “*Kavaklı-Ø Sokağı*” yapısında “*kavak-lı*” sözcüğü, {-II} eki sayesinde sıfat olabilme özelliği gösterdiğinden “*Kavaklı Sokak*” adı doğru bir kullanım olmuştur.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Bu durum, tabelalar değiştirilirken bilinçsiz davranıldığının bir göstergesidir. Sokak adlarında yapılan değişikliklerde tamlananlar, sözcük öbeğinin yapısı gözetilmeden tek tip olarak “sokak” biçiminde kullanılmıştır. Oysa cadde, mahalle, bulvar, aralık ve çıkmazlarda tamlananların iyelik eki aldığı görülmektedir. Ancak yukarıda da söz

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

edildiği gibi bunlarda da dikkatli davranılmamış, “*Pembe Caddesi, 18. Caddesi*” gibi yanlış kullanımlar ortaya çıkartılmıştır. Bir başka örnek olarak hem cadde hem de bir sokağa ad olan “*kurtuluş*” sözcüğünün cadde adında “*Kurtuluş-Ø Caddesi*”, sokak adındaysa “*Kurtuluş Sokak*” olarak kullanılması da bu bilinçsizliğin bir işaretidir. Yine “*8. İsimsiz-Ø Caddesi*” ile “*8. İsimsiz Sokak*” örnekleri arasındaki fark da açıkça görülmektedir. Son hâlleri sıfat tamlaması olan bu yapılardan “*İsimsiz Sokak*” örneği, sıfat tamlaması biçiminde doğru kurgulanmış ancak “*İsimsiz-Ø Caddesi*” yapısı, belirtisiz sıfat tamlaması gibi düşünülerek hataya düşülmüştür.

Yapılan alan araştırmasında Belediyenin kayıtlarıyla kimi tabelaların örtüşmediği de tespit edilmiştir. Örneğin aşağıdaki fotoğraflarda aynı caddelere ait farklı tabelalar görüntülenmiştir. Belediyenin verilerinde “*Hakan Caddesi*” olarak geçen caddenin iki farklı yerinde asılı duran bu tabelaların birinde cadde adı, “*1. Hakan Cadde*”, diğersindeyse “*1. Hakan Caddesi*” biçimindedir. Yukarıdaki örneklerde de belirtildiği üzere bir özel ad olan “*Hakan*”ın ek almadan sıfat olabilmesi mümkün olmadığından doğru biçimin “*1. Hakan-Ø Caddesi*” olması gerekir. Aynı durum “*Filiz Cadde*” örneğinde de görülmektedir. Tabelaların hazırlanması sırasında bu durum dikkate alınmamış, gelişigüzel hazırlanmış tabelalarla biri yanlış olan ikili kullanımlar ortaya çıkartılmıştır. Dilin kurallarının nasıl işlediğini bilmeyen, dil bilgisi sınırlı olan, dolayısıyla doğruyla yanlış ayırt edemeyen vatandaş için bu durum, kötü bir örnek oluşturmaktadır. Oysa Belediyenin bu konularda dikkatli davranması, halkın önüne doğruları koyması gerekirdi.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Yukarıda sözü edilen durum, “*Altıparmak Cadde, İnönü Cadde*” gibi başka tabela örneklerinde de tespit edilmiştir. Hâlbuki daha önce de söylendiği üzere Belediyenin verilerinde –birkaç örnek hariç- tüm cadde adlarında tamlananlar, ekli yani “caddesi” biçimindedir. Ancak uygulamada farklılıklar vardır. Bunun dışında yine verilerle uyuşmayan birkaç örnek daha görülmektedir. Verilerde “*Akça 1 Sokak, Akça 2 Sokak, Ayrancı 1. Sokak, Karıncadere 2. Sokak, İnebey 2. Sokak, Sevda 1. Sokak, Merdivenli 1. Sokak, Merdivenli 2. Sokak*” olarak geçen sokak adları, tabelalara “*1. Akça Sokak, 2. Akça Sokak, 1. Ayrancı Sokak, 2. Karıncadere Sokak, 2. İnebey Sokak, 1. Sevda Sokak, 1. Merdivenli Sokak, 2. Merdivenli Sokak*” olarak sıra numarası başta olacak biçimde yazılmıştır. Bu öbeklerin son hâli sıfat tamlamasıdır. Yine verilerde “*Volkan B34 Sokak*” olarak görülen ve yapı konusunda sıkıntı yaratan örneğin aslında “*Volkan Sokak*” biçiminde olduğu saptanmıştır. Bu durum,

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

sokak adlarının kaydedilmesi sırasında da dikkatsiz davranıldığını göstermektedir.

Tabelalara yansımayan bir başka ilginç durum da bir sokak, cadde ya da bulvarın birden fazla bölgeye dâhil olmasıyla ilgilidir. Bu durumda o yer adının yanına ½ işareti konmuş, böylece o yerin sadece bir kısmının söz konusu bölgeye ait olduğu gösterilmiştir: “*1. Tartıcı ½ Sokak, Ulubatlı Hasan ½ Bulvarı, Abdal ½ Caddesi, Kaymakam Nihat ½ Caddesi, ½ Okul Caddesi, ½ Sarıyer Sokak, Kelebek ½ Sokak*” vb. Bu örnekler, daha çok mahalleler arasındaki sınır yerleridir. Örneğin “*Kelebek Sokak*”, Altınova ve Küçükbalıklı mahallelerinin sınırında; “*Ulubatlı Hasan Bulvarı*” ise Bahar, Gülbahçe, Koğukçınar, Sakarya, Santralgaraj ve Selamet mahallelerinin kapsamındadır. Verilerde ½ simgesiyle anlaşılan bu durum, tabelalarda yer almaz. Yani tabelada sadece yer adı yazılıdır, kayıtlarda yer alan ½ göstergesi bulunmamaktadır.

Sonuç

Yapılan çalışma sonunda Bursa'daki cadde, mahalle, sokak adlarının tümünün sözcük öbeği biçiminde kurgulandığı, bu öbeklerin de ad tamlaması, sıfat tamlaması, belirtisiz sıfat tamlaması ve eksiltili yapılar olmak üzere dört gruba ayrıldığı belirlenmiştir.

Ad tamlaması, yer adlarında çok fazla görülmemekte, sadece Osmangazi ilçesindeki 15 isimsiz bölgeye ait adların bir kısmı ad tamlaması özelliği göstermektedir. Sıfat tamlamalarıysa oldukça fazladır. Bunlar da özellikle sokak adları içinde görülmektedir. Belirtisiz sıfat tamlaması yapılarına sokak adları dışındaki diğer yer adlarında rastlanmaktadır. Eksiltili yapılar çoğunlukla yapısı bozuk birimlerden oluşur. Bu örneklerde tamlayan ve tamlanandaki eklerin düşürülmesi nedeniyle hatalı öbekler kurulmuştur. Örneğin belirtisiz sıfat tamlaması olması gereken bazı yer adları, sıfat tamlaması biçiminde oluşturulmuştur. Bir başka yanlışlık da sıfat özelliği gösteren bazı tamlayanlara, ayrıca bir tamlayan durumu eki (*{-Ø}*) getirilerek sıfat tamlaması olabilecek yapıların belirtisiz sıfat tamlaması biçiminde oluşturulmasından kaynaklanmaktadır. Yer adlarındaki bu hatalı kullanımların nedeni, tamlananların tek tip olarak oluşturulmasıdır. Yani cadde adlarının –birkaç örnek hariç- tümünde “*caddesi*”, mahallelerde “*mahallesi*”, çıkmazlarda “*çıkmazi*”, aralıklarda “*aralığı*”, bulvarlarda –bir örnek hariç- “*bulvarı*”, sokaklardaysa “*sokak*” tamlananları kullanılmıştır. Oysa bu adlar verilirken tamlayanla tamlanan arasındaki ilişkinin dikkate alınması gerekir. Bu durumda gereken yerde gereken tamlanan kullanılmalı, “*caddesi / cadde*”, “*mahallesi / mahalle*”, “*çıkmazi / çıkmazi*”, “*aralığı*”

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

/ *aralık*”, “*bulvarı / bulvar*”, “*sokağı / sokak*” ifadelerinden uygun olanı seçilmelidir.

Alan araştırması sonucunda Belediyeden sağlanan verilerle uyuşmayan tabela örneklerine de rastlanmıştır. Bu durum, verilerin kaydedilmesi ve uygulanması sürecinde de aksaklıklar yaşandığının bir göstergesidir.

Yer adları, kimlik niteliğindedir. Nasıl ki isimlerimizi seçerken özen gösteriyorsak yaşadığımız yerlerin adlarında da özenli olmamız, bu adları oluştururken dikkatli davranarak Türkçenin kurallarına uymamız gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- ACAR, Kenan (2004). “Kocaeli Yer Adlarının Dili”, **V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri I**, Ankara: TDK Yayınları, s. 3-38.
- AKSAN, Doğan (2007). **Her Yönüyle Dil – Ana Çizgileriyle Dilbilim**, Ankara: TDK Yayınları.
- BOZYİĞİT, A. Esat (1999). “Adana’nın İlçelerinde Sokak Adları”, **III. Uluslararası Çukurova Halk Kültürü Bilgi Şöleni (Sempozyumu) Bildiriler**, Adana: Adana Valiliği Yayınları, s. 200-207.
- ERCAN, Aktan Müge (2002). “Yazılı ve Sözlü Kaynaklardan Hareketle Gelibolu Yarımadası Köy Adları Üzerine Bir İnceleme”, **Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi**, S. 23, s. 113-121.
- EREN, Hasan (1965). “Yer Adlarımızın Dili”, **TDAY Belleten**, Ankara: TDK Yayınları: 246, s. 155-165.
- ERGİN, Muharrem (1997). **Üniversiteler İçin Türk Dili**, İstanbul: Bayrak Basım / Yayım / Tanıtım.
- KORKMAZ, Zeynep (2003). **Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)**, Ankara: TDK Yayınları.
- ÜSTÜNOVA, Kerime (1996). “Bursa’da Tabelâ Adları”, **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, S. 533, Ankara: TDK Yayınları, s. 1186-1190.
- ÜSTÜNOVA, Kerime (2008a). **Ad İşletimi (Biçim Bilgisi)**, İstanbul: Kesit Yayınları.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

ÜSTÜNOVA, Kerime (2008b). "İyelik Ekinin Varlığını Düşündüren Yapılar", **Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun Armağanı**, Ankara: Akçağ Yayınları, s. 324-334.

ÜSTÜNOVA, Kerime (2010). **Dil Bilgisi Sorunları**, İstanbul: Kesit Yayınları.

ÜSTÜNOVA, Mustafa, ÜSTÜNOVA Kerime, AYDIN Hasene, ÇETİNOĞLU BERBEROĞLU Gülnaz, AKGÜN Nilüfer, AKKÖK Meral (2009). "İş Yeri Adlarında Eksilteli ve Ters Yapıların Kullanımı", **Dil Araştırmaları**, S. 4, Ankara: Avrasya Yazarlar Birliği Yayını, s. 57-66.

(2005). **Yazım Kılavuzu**, Ankara: TDK Yayınları.

Bursa Kent Haritası, Bursa Büyükşehir Belediyesi, <http://www.bursa.bel.tr/kbs/default.asp?tip=genel>

(ET: 07.10.2010)

Ulusal Adres Veri Tabanı / Adres ve Numaralamaya İlişkin Yönetmelik, T.C. İçişleri Bakanlığı – Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü,

<http://www.nvi.gov.tr/Hakkimizda/Projeler,Aks.html?pageindex=10>, (ET: 28.07.2010).